

ENIGE AANTEKENING EN BETREFFENDE WOUTER JANSSEN.

Bovengenoemde Wouter Jansen kwam bij zijn huwelijk naar Gemert, waar hij trouwde op 14 juni 1855. Hij was afkomstig uit Nuenen en werd daar op 13 september 1825 geboren. Zijn bruid was Agnes van de Vossenberg, die in Gemert geboren werd op 10 april 1834; haar ouders waren Antony v.d. Vossenberg en Jacoba van Gerwen, die een boerderij bewoonden in de Pandelaar.

Bij zijn huwelijk gaf Wouter als beroep op "metzelaar". Het jonge paar ging wonen in de Kerkstraat B 300; dit moet geweest zijn op de plaats, waar nu A.v. Berckel woont (nr. 36). Rond 1910 was daar de bakkerij van Claudemans, later het garagebedrijf van Van Asseldonk. Toen dit in 1928 afbrandde, kocht de hr. Van Berckel sr. het pand en bouwde er een nieuw huis.

Wouter Jansen schijnt nogal eens van beroep veranderd te zijn, of hij heeft meerdere beroepen tegelijk uitgeoefend. Dit blijkt uit de geboorteaangiften van de zeven kinderen, die zijn vrouw Agnes hem schonk tussen 1856 en 1865, vier jongens en drie meisjes. Van deze kinderen stierven er in 1863 een jongen en een meisje, resp. 1 en 2 jaar oud en in 1865 een meisje van amper twee maanden.

Bij de geboorte van zijn eerste kind in 1856 noemt Wouter zich metselaar, in 1859 zaakwaarnemer, in 1860 commissionair, in 1861 metselaar, in 1862 bakker en in 1863 en 1865 weer metselaar. In 1861 staat hij in het bevolkingsregister ingeschreven als "winkelier en opzigter van particuliere werken".

Wanneer Wouter Jansen met zijn bakkerij begonnen is, is niet precies vast te stellen. In ieder geval voor of in 1861, want in dat jaar heeft hij als bakkersknecht een zekere Joh. Verhagen, eenfamilielid van hem, afkomstig uit Rotterdam en als bakkersleerling zijn 17-jarige broer Frans, die in 1864 naar Nuenen vertrok. Behalve deze twee knechts had hij ook nog "een dienstmeid" in de persoon van de 24-jarige Henrica Gijsbers. Gedurende 11 maanden, namelijk van maart 1865 tot februari 1866 was bij hem in dienst Maria Verhofstad, een dertienjarig meisje uit Bakel.

In dit jaar 1866 verliet onze metselaar-bakker-winkelier-opzichter-commissionair Gemert om naar Rotterdam te gaan. Mogelijk is bovengenoemd familielid J. Verhagen hem hierbij behulpzaam geweest.

Als we nu de bovenstaande inventaris doorlezen, valt het

op, dat er behalve de moppen ook 17 paar klompen worden vermeld. Op één van de kamers, de kamer nl. met één venster, stond "een snijpost en een heulbank", twee stukken gereedschap, die een klompenmaker gebruikt. Zou Wouter ook dit vak hebben uitgeoefend?

Op zolder stond "een builmolen"; blijkbaar zeefde hij dus zelf de bloem uit het gemalen graan.

Ofschoon Wouter Jansen dus zo van alles aan de hand had, is het hem toch niet gelukt om de kost te verdienen. Hij kon zijn zaak niet op de been houden en zo werd heel zijn hebben en houden boven zijn **kop** verkocht, zoals men van een faillissement gewoonlijk zegt. M.H.J. Pennings.

EEN HEKSENJAGER VAN DEN OUDEN HUYSE EN STAMME VAN GEMERT.

In het boek "Heks en Seks", geschreven door E. van Emstede, streekarchivaris van Peelland, speelde een zekere Gerart Fabri een minder fraaie rol. De Fabri's werden door Mart. v. d. Wijst in zijn "Beknopte Geschiedenis van Gemert" vermeld als mogelijke nazaten van de vroegere Heren van Gemert. Een familie in Helmond noemde zich althans Fabri, alias Van Gemert naar den huise en ouden stamme van Gemert.

Uit de Helmondse geschiedenis zijn bekend een mr. Marten Fabri en Jacobus Fabri, die in het begin van de 17e eeuw secretaris waren van de stad Helmond.

Waar mr. Gerart Fabri uit "Heks en Seks" woonachtig was, is niet bekend. Hij noemde zich pensionaris van het Peelland en hij werd door de procureur-generaal van de Raad van Brabant aangewezen als de aanstoker en leider van de in de Meijerij ingestelde vervolgingen tegen tovenaars en tovenaressen. Hij zou als pensionaris van het platteland "direkteur-principaal" zijn geweest van alle zaken van waterproeven en andere meer pijnlijke examinaties, waaraan heksen letterlijk en figuurlijk blootgesteld werden.

Het vervolgen van heksen was voor de Heren en Schouten der heerlijkheden een winstgevend zaakje, want de bezittingen der veroordeelden werden verbeurd verklaard en kwamen in de zakken van de machthebbers terecht.

Voorzover bekend zijn er in Gemert nooit heksen gefolterd of op de barndstapel terecht gekomen in tegenstelling tot